

Sygn. akt I PK 190/16

POSTANOWIENIE

Dnia 12 kwietnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa M. G.

przeciwko W. S.

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 kwietnia 2017 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 8 grudnia 2015 r., sygn. akt V Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. wyrokiem z dnia 8 grudnia 2015 r. zmienił zaskarżony apelacją wniesioną przez powódkę M. G. wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 17 marca 2014 r. w punkcie 1 i 2 w ten sposób, że zasądził od pozwanego W. S. na rzecz powódki kwotę 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty, oddalił apelację w pozostałej części, zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu za obydwie instancje oraz ściągnął na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w P. od pozwanego kwotę 479,55 zł tytułem zwrotu wydatków.

Pozwany W. S. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 8 grudnia 2015 r., zaskarżając ten wyrok w części, w której Sąd Okręgowy - wskutek częściowego uwzględnienia apelacji powódki -

zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i zasądził od pozwanego kwotę 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty, a ponadto w części orzekającej o ściągnięciu od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa zwrotu wydatków w kwocie 479,55 zł.

W podstawach zaskarżenia skarżący sformułował zarzuty naruszenia prawa materialnego, to jest: art. 149 § 2 k.p., a w konsekwencji tego art. 6 k.c.; art. 151 § 1 pkt 2 k.p., art. 151⁴ pkt 2 k.p. i art. 100 § 1 k.p., a także przepisów postępowania, to jest: art. 227 k.p.c., art. 322 k.p.c., art. 382 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 217 k.p.c. i art. 233 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący podniósł, że skarga ta jest oczywiście uzasadniona. Zdaniem skarżącego, Sąd Okręgowy oparł bowiem swoje orzeczenie jedynie na połowie materiału dowodowego zgromadzonego przez Sąd pierwszej instancji, pomijając dużą część istotnych dowodów, tj.: zeznania świadków M. P., T. M., A. C., M. K., A. D., P. S., M. S., M. L.. Nie uzupełnił też w tym zakresie materiału dowodowego. Pominięcie zeznań świadków, które były korzystne dla strony pozwanej, i nieprzeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez stronę pozwaną doprowadziło zaś do wydania niekorzystnego dla tej strony orzeczenia. To, że Sąd Okręgowy pominął zebrany materiał dowodowy, jest - zdaniem skarżącego - oczywiste. Sąd ten nie wykazał bowiem oraz nie uzasadnił, dlaczego konkretne dowody ocenił odmiennie niż sąd pierwszej instancji oraz dlaczego niektórym dowodom dał wiarę a niektórym tej wiary odmówił. Jest to o tyle istotne, że dowody zgromadzone w sprawie są dowodami osobowymi, z którymi Sąd drugiej instancji nie zetknął się bezpośrednio. Takie postępowanie narusza art. 382 k.p.c., zgodnie z którym sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz postępowaniu apelacyjnym. Ponadto, orzeczenie Sądu drugiej instancji nie powinno pozostać w obrocie prawnym z uwagi na to, iż daje asumpt w przyszłości innym osobom wynagradzanym tak naprawę w naturze (wycieczki zagraniczne, zakup węgla, opłaty za energię elektryczną, dopłata do wyżywienia, darowizna udziału we własności samochodzie) do ponownego żądania wynagrodzenia w pieniądzu, co jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wypada także przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437) i jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez

autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Zdaniem Sądu Najwyższego, oceniany w niniejszym postępowaniu wniosek skarżącego o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów. Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd drugiej instancji, dokonując ustalenia stanu faktycznego sprawy, uwzględnił bowiem zeznania wszystkich przesłuchanych w tej sprawie świadków i przeprowadził ocenę tych dowodów. W sprawie z całą pewnością nie doszło więc do naruszenia art. 382 k.p.c., zgodnie z którym sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz postępowaniu apelacyjnym.

O naruszeniu tego przepisu można mówić wtedy, gdy sąd drugiej instancji, mimo przeprowadzonego przez siebie postępowania dowodowego, orzekł wyłącznie na podstawie materiału zgromadzonego przed sądem pierwszej instancji albo oparł swoje merytoryczne orzeczenie na własnym materiale, z pominięciem wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez sąd pierwszej instancji (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2007 r., III CSK 337/06, LEX nr 274217, z dnia 8 czerwca 2000 r., V CKN 1237/00, LEX nr 52389, z dnia 26 października 2000 r., II CKN 302/00, LEX nr 533919; z dnia 23 sierpnia 2001 r., II CKN 87/99, niepublikowany, z dnia 23 października 2007 r., II CSK 309/07, LEX nr 368455, z dnia 16 marca 1999 r., II UKN 520/98, OSNAPiUS 2000 nr 9, poz. 372, z dnia 14 kwietnia 1999 r., II UKN 559/98, OSNAPiUS 2000 nr 11,

poz. 442 (notka), z dnia 19 grudnia 2000 r., II UKN 152/00, OSNAPiUS 2002 nr 16, poz. 393, z dnia 28 kwietnia 2005 r., I UK 229/04, niepublikowany). Tymczasem w okolicznościach niniejszej sprawy, co już wcześniej zostało podniesione, Sąd drugiej instancji nie pominął wymienionych przez skarżącego dowodów, co rzeczywiście świadczyłoby o naruszeniu art. 382 k.p.c., lecz jedynie odmówił im waloru wiarygodności w zakresie, w którym pozostawały w sprzeczności z resztą zebranego w sprawie materiału dowodowego. W takiej sytuacji jest wystarczające, aby stanowisko to znalazło wyraźne odzwierciedlenie w uzasadnieniu Sądu odwoławczego. Sąd Okręgowy spełnił zaś ten warunek. Wymaga natomiast podkreślenia, że ocena dowodów i dokonane na jej podstawie ustalenia faktyczne sprawy są domeną sądu *meriti* (art. 233 § 1 k.p.c.). Niedopuszczalne jest, z kolei, oparcie skargi kasacyjnej na podstawie zarzutów dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). Sąd Najwyższy, co wynika z treści art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest zaś związany w postępowaniu kasacyjnym ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpatrzeniu musiałby uwzględnić owe ustalenia przy rozpatrywaniu zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Co do podnoszonej w ocenianym wniosku sprzeczności roszczeń powódki z zasadami współżycia społecznego Sąd Najwyższy zwraca natomiast uwagę, że regulujący tę kwestię art. 8 k.p. nie został powołany w podstawie zaskarżenia. Tymczasem, w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że nie może stanowić skutecznej przesłanki przedsądu powołanie się na przepisy, których naruszenie nie zostało wytknięte równocześnie w podstawie zaskarżenia. Sąd Najwyższy rozpoznaje bowiem sprawę w granicach skargi kasacyjnej, które wyznaczają, między innymi, podstawy kasacyjne, a w ich ramach zarzuty naruszenia konkretnych przepisów prawa (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNAPiUS 2002 nr 24 - wkładka, poz. 5; z dnia 15 kwietnia 2002 r., II UKN 256/01, Prok. i Prawo 2002 nr 10, poz. 44, czy też z dnia 20 sierpnia 2008 r., I UK 78/08, LEX nr 818579).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego też, opierając się na treści art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

l.n